

ВІДГУК

офіційного опонента доктора педагогічних наук, професора Грибана Григорія Петровича на дисертацію **Бойченка Артема Васильовича** «**Формування рухових здібностей учнів 8–9 класів у процесі занять футболом з використанням інноваційних технологій**», подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я)

Актуальність дисертаційної роботи. Сучасний стан підготовки учнівської молоді на уроках фізичної культури в контексті останніх змін вказує на значні розбіжності між потребами суспільства і можливостями загальноосвітніх навчальних закладів. У той же час фізична підготовка учнівської молоді повинна ґрунтуватися на використанні сучасних методів та технологій навчання, серед яких значне місце відводиться інноваційним методикам. З означених позицій, підвищення рівня фізичної і пізнавальної активності учнів та формування в них самостійності мислення потребує пошуку нових підходів до підготовки учнів на заняттях фізичної культури. Із огляду на це, дослідження є актуальним і своєчасним.

Про актуальність дослідження свідчить факт його виконання відповідно до тем зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011–2015 рр., а також згідно плану науково-дослідної роботи Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради на 2015–2017 рр. «Організаційно-методологічні засади підготовки вчителя для сучасної школи ХХІ століття у контексті інтеграції України в європейський освітній простір».

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Наукові положення, висновки і рекомендації сформульовані достатньою мірою та обґрунтовані експериментальними даними відповідно

до мети й завдань дослідження. Ступінь вірогідності отриманих результатів забезпечується тривалістю експерименту та достатньою кількістю учасників і використанням сучасних методів, що відповідають вимогам метрології. Достовірність отриманих результатів забезпечується адекватністю методів, мети та завдань дослідження, достатнім обсягом і репрезентативністю емпіричного матеріалу, коректністю статистичної обробки даних. Робота містить достатню кількість цифрового і графічного матеріалу, який оформленний належним чином. Все це уможливлює наочне уявлення про отримані результати.

Стиль та мова дисертації. Дисертація написана методично грамотно, орфографічно та стилістично витримана на високому рівні.

Зміст автореферату повністю відображає результати основного дослідження, представленого у дисертаційній роботі.

Мета роботи досягнута, де теоретично обґрунтовано, розроблено й експериментально перевірено методику формування рухових здібностей учнів 8–9 класів у процесі занять футболом з використанням інноваційних технологій. Завдання дослідження конкретні і відповідають поставленій меті.

Наукова новизна проведеного дослідження полягає у визначенні динаміки показників фізичної підготовленості та функціонального стану організму учнів 8–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, обґрунтуванні та розробці річної програми занять «Футбол дітям» для учнів 8–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, яка базується на використанні оптимальних співвідношень специфічних і неспецифічних засобів підготовки; визначенні позитивних змін параметрів функціональної, фізичної, технічної підготовленості учнів із застосуванням інноваційних технологій; теоретичному обґрунтуванні, розробленні й експериментальній перевірці методики формування рухових здібностей учнів у процесі занять футболом з використанням інноваційних технологій.

Крім того, доповнено та розширено базу даних щодо вдосконалення техніко-тактичних навичок учнів 8–9 класів у процесі навчання футболу.

Практичне значення роботи полягає в розробці методики інноваційного навчання учнів 8–9 класів та її впровадження в процес занять футболом і для підготовки кадрів у педагогічних закладах вищої освіти України.

Апробація результатів дослідження. Результати проведених досліджень були повідомлені та обговорені на наукових конференціях, які представлені в авторефераті та дисертаційній роботі.

Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (175 найменувань, з них – 21 іноземною мовою), додатків. Загальний обсяг дисертаційної роботи складає 237 сторінок (9,9 д. а.), з них 158 сторінок основного тексту (6,6 д. а.). Робота ілюстрована 16 таблицями та 11 рисунками.

У вступі обґрутовано актуальність теми дисертаційної роботи; показано її зв’язок з науковими програмами, планами, темами; визначено об’єкт, предмет дослідження, його мету та завдання; охарактеризовано методи й організацію дослідження; розкрито наукову новизну одержаних результатів та їх практичне значення; подано інформацію про апробацію роботи, загальні відомості про публікації автора з проблеми дослідження; зазначено структуру дисертації та її обсяг.

У першому розділі «Теоретико-методичні основи використання інноваційних технологій в процесі заняття футболом учнів 8–9 класів» – подано аналіз матеріалів наукової та науково-методичної літератури, присвяченої теоретичним концепціям процесу формування рухових здібностей учнів і застосування інноваційних методик у процесі заняття футболом.

Автор зазначає, що формування рухових здібностей учнів 8–9 класів з використанням інноваційних методів навчання у процесі заняття футболом, а також їх застосуванням у процесі майбутньої професійної діяльності, потребують додаткового вивчення.

У другому розділі «Дослідження стану існуючої практики фізичного виховання та формування рухових здібностей учнів 8–9 класів

загальноосвітніх навчальних закладів» – міститься опис застосованих під час дослідження наукових методів та етапів проведення дослідження.

Автор констатує, що впровадження інноваційних форм та методів навчання знаходиться на початковому рівні, та потребує від педагогів вдосконалення системи власних знань щодо новітніх педагогічних технологій, зокрема інноваційних, а також активізації їх діяльності у цьому напрямку.

У третьому розділі «Обґрунтування ефективності методики формування рухових здібностей учнів 8–9 класів у процесі занять футболом з використанням інноваційних технологій» – висвітлюються результати експерименту з обґрунтування функціональних характеристик і показників фізичної підготовленості учнів 8–9 класів, річної програми занять, з впровадженням розробленої методики формування рухових здібностей учнів на прикладі інноваційного навчання у процесі занять футболом, надані практичні рекомендації. Для того, щоб у подальшому навчанні учні 8–9 класів у процесі занять футболом досягли кращих результатів була розроблена модель експериментального навчання футболу, що складалася з двох етапів дослідження.

Отже, представлена дисертаційна робота свідчить про те, що науково обґрунтована й розроблена методика формування рухових здібностей учнів 8–9 класів у процесі занять футболом з використанням інноваційних технологій дозволяє виявити і вирішити проблемні питання їх фізичної підготовки. Робота має переваги над існуючими аналогами в контексті авторських підходів до формування рівня рухових здібностей учнів загальноосвітніх навчальних закладів на заняттях фізичної культури відповідно до сучасних вимог суспільства.

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, слід зазначити певні дискусійні положення і недоліки:

1) У першому розділі більшу увагу слід було приділити саме критичному аналізу науково-методичної літератури за проблемою

дослідження, показати, що ще не зроблено іншими науковцями або є недослідженім взагалі.

2) У підрозділі 2.1 не потрібно було проводити нумерацію всіх методів дослідження.

3) У підрозділі 2.3, де йде аналіз існуючої навчальної програми з фізичної культури для учнів 8–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, бажано було б не перераховувати вправи, що використовуються на заняттях в даному віці. Ці вправи представлені дисертантом в додатках.

4) У підрозділі 3.1 є посилання на джерела та електронні навчально-методичні посібники інших авторів, доцільно було б детальніше розкрити зміст власної комп’ютерної навчальної програми (стор. 116 дисертації).

5) На стор. 125–130 дисертації представлені комплекси вправ, на нашу думку, їх необхідно було подати в додатках до дисертації, можливо з ілюстраціями.

6) У підрозділі 3.2 (стор. 121 дисертації) необхідно навести дані про кількість тижневого навантаження окремо за визначеними інноваційними методиками для учнів експериментальної та контрольної груп.

7) Автор визначає динаміку покращання техніко-тактичних дій учнів експериментальної групи через залікові змагальні ігри (підрозділ 3.4, стор. 160 дисертації). Тому необхідно наводити результати такого тестування у контексті їх необхідності для інноваційного навчання учнів 8–9 класів за аналогом таблиці 3.6 для іншого тесту.

8) При аналізі результатів дослідження недостатньо представлене порівняння із результатами досліджень у футболі зарубіжних авторів.

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота «Формування рухових здібностей учнів 8–9 класів у процесі занять футболом з використанням інноваційних технологій» є самостійною, завершеною науковою працею, яка за своїм змістом, рівнем

новизни, теоретичного і практичного значення отриманих результатів відповідає чинним вимогам до кандидатських дисертацій, зокрема пп. 9, 11–14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р. (із змінами), а її автор, Бойченко Артем Васильович заслуговує присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я).

Доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри фізичного виховання
та рекреації Житомирського державного
університету імені Івана Франка
10.05.2018 р.

Г. П. Грибан

Підпис Г.П. Грибана засвідчує:
проректор з наукової і міжнародної роботи,
доктор педагогічних наук, професор

Н. А. Сейко

